RAADSVOORSTEL

zaaknummer:	1875347
afdelingsnaam:	Leefomgeving, team Samenleving, cluster OOV
steller:	Mauro Montaño
telefoonnummer	035 629 2627
onderwerp:	Actualisatie van Protocol Agressie tegen college-, raads- en commissieleden van de gemeente Hilversum

Voorstel

1. Vaststellen van het geactualiseerde Protocol Agressie tegen college-, raads- en commissie leden van de gemeente Hilversum

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Vaststelling Agressieprotocol	Actualisatie van bestaand agressieprotocol ter bescherming van college- en raadsleden.	13 maart 2025	15 oktober 2025	15 oktober 2025

Samenvatting

Het agressieprotocol van de gemeente Hilversum dateert uit 2016 en is aan herziening toe. Met de toename van online grensoverschrijdend gedrag en de recente aanscherping van de Wet tegen grensoverschrijdend gedrag, is een actualisatie van het protocol Agressie tegen college-, raads- en commissieleden van de gemeente Hilversum noodzakelijk.
De herziene versie omvat nieuwe maatregelen en een duidelijke handelingswijze om college- en raadsleden beter te beschermen tegen fysieke, verbale en digitale vormen van agressie. Daarnaast bevat het protocol versnelde procedures voor strafrechtelijke en bestuurlijke opvolging bij online grensoverschrijdend gedrag. Ook willen we monitoringtools inzetten om *cyberstalking* aan te pakken en trainingen aan te bieden die de weerbaarheid tegen online risico's vergroten.
Het protocol richt zich nadrukkelijk op incidenten van buitenaf. Voor incidenten tussen politieke ambtsdragers onderling, geldt het reeds bestaande Reglement van Orde, wat aansluit bij de doelen van het agressieprotocol.

Inleiding

Met ingang van juli 2024 zijn er nieuwe wettelijke kaders ingegaan om grensoverschrijdend gedrag en agressie tegen politieke ambtsdragers beter aan te pakken. De aanscherping van de wetgeving vereist dat gemeenten actief beleid voeren om bedreigingen, intimidatie en andere vormen van agressie te

bestrijden. Dit voorstel beoogt een geactualiseerd agressieprotocol vast te stellen, waarin zowel bestaande als nieuwe bedreigingen, inclusief digitale aanvallen en het delen van privégegevens (*doxing*), worden meegenomen.
Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een actief beleid te voeren ter bescherming van politieke ambtsdragers tegen agressie en geweld. Dit omvat het opstellen van protocollen, zoals het agressieprotocol van de gemeente Hilversum, waarin procedures zijn vastgelegd voor het melden, registreren en afhandelen van incidenten. Ook zijn gemeente verplicht medewerkers te beschermen tegen agressie en geweld van derden. Daarom neemt de gemeente Hilversum preventieve maatregelen, zoals het bieden van trainingen en het inzetten van monitoringtools, en samenwerken met politie en justitie om de veiligheid van ambtsdragers te waarborgen.

Probleemstelling

Uit onderzoek van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (Monitor Integriteit en Veiligheid 2022) blijkt dat veel politici te maken krijgen met agressie en bedreigingen. Vooral online dreigingen en grensoverschrijdend gedrag, zoals *doxing* en digitaal stalken, nemen toe. Dit soort gedrag heeft een grote impact op het werk en de veiligheid van bestuurders en gemeenteraadsleden.
Deze ontwikkelingen laten zien dat het belangrijk is om ons beleid te actualiseren. Met een vernieuwd agressieprotocol kan de gemeente Hilversum beter inspelen op deze nieuwe uitdagingen en zorgen voor een veilige omgeving voor raadsleden en andere politieke ambtsdragers.

Het geactualiseerde agressie protocol onderscheidt zich ten opzichte van het protocol uit 2016 in de volgende onderdelen:

- Het is beter afgestemd op hedendaagse dreigingen en biedt heldere richtlijnen voor digitale agressie.
- Het draagt bij aan het objectiever kunnen omgaan met incidenten, biedt structurele ondersteuning en verhoogt de weerbaarheid van ambtsdragers.
- Het vergroot de betrouwbaarheid van het gemeentebestuur door een uniforme en transparante aanpak.

Juridische kaders

De juridische kaders die de gemeente Hilversum hanteert voor de bescherming van politieke ambtsdragers tegen agressie en geweld omvatten:

- *Artikel 285 Wetboek van Strafrecht (Sr) – Bedreiging:* Het dreigen met geweld of ander ernstig nadeel is strafbaar en kan worden bestraft met maximaal 2 jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Als de bedreiging is gericht op een publieke functionaris, zoals een wethouder of raadslid, kan de officier van justitie een hogere straf eisen.
- *Wet Versterking Strafrechtelijke Aanpak Bedreiging (2023):* Deze wet verhoogt de straffen voor bedreiging van publieke ambtsdragers. Ook digitale bedreigingen, zoals via e-mail of sociale media, vallen hier expliciet onder. Vervolging kan sneller worden ingezet bij meldingen van bijvoorbeeld online intimidatie van raadsleden.
- *Artikel 285b Sr – Stalking:* Stalking – herhaald en opzettelijk lastigvallen – is strafbaar met een gevangenisstraf tot 3 jaar of een geldboete. Dit geldt bijvoorbeeld voor het voortdurend benaderen van een bestuurder via berichten, e-mail of fysieke aanwezigheid.
- *Artikel 285c Sr – Doxing*: Sinds 2023 strafbaar: het bewust verspreiden van persoonlijke gegevens (zoals adres of telefoonnummer) met het doel te intimideren. Dit komt voor bij online aanvallen op bestuurders en kan leiden tot 2 jaar gevangenisstraf.
- *Artikel 141 Sr – Openlijke Geweldpleging:* Gewelddadig gedrag in groepsverband, bijvoorbeeld bij demonstraties die uit de hand lopen en waarbij politici worden belaagd, is strafbaar met een maximale gevangenisstraf van 6 jaar.
- *Artikel 1 lid 2 Politiewet:* De politie is wettelijk verplicht om onder andere politieke ambtsdragers te beschermen tegen strafbare feiten. Bij meldingen van agressie of bedreiging moet de politie optreden ter handhaving van de rechtsorde en het bieden van hulp.

Doxing
Sinds 1 januari 2024 is *doxing* strafbaar gesteld onder artikel 285c van het Wetboek van Strafrecht. *Doxing* betreft het opzettelijk verzamelen en verspreiden van persoonsgegevens met het doel iemand te intimideren. Deze strafbaarstelling stelt de autoriteiten in staat om eerder op te treden tegen dergelijke intimidatiepraktijken, die met name online plaatsvinden.

Nieuwe Wet seksuele misdrijven
Op 1 juli 2024 is de nieuwe Wet seksuele misdrijven in werking getreden. Deze wet biedt slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag betere bescherming en sluit aan bij de huidige maatschappelijke normen. Belangrijke veranderingen zijn onder andere:

- *Afwezigheid van instemming:* Voor verkrachting en aanranding is het niet langer vereist om dwang aan te tonen; het ontbreken van instemming is voldoende voor strafbaarheid.
- *Strafbaarstelling van seksuele intimidatie:* Seksuele intimidatie in openbare ruimtes en online is nu strafbaar gesteld.
- *Sexchatting met minderjarigen:* Het seksueel benaderen van kinderen onder de 16 jaar, of 16- en 17-jarigen in een kwetsbare positie, is strafbaar, ook zonder voorstel tot fysieke ontmoeting.

De belangrijkste verschillen tussen het oude protocol (2016) en het hernieuwde protocol (2025) voor de aanpak van agressie tegen college- en raadsleden in Hilversum, zijn:

1. *Modernisering en uitbreiding:*
    - Het nieuwe protocol integreert digitale dreigingen zoals *doxing* en *cyberstalking,* die in 2016 nog geen expliciet onderdeel waren.
    - Het gebruik van monitoringtools en training op het gebied van cyberweerbaarheid is toegevoegd.
2. *Juridische updates:*
    - Sinds 2023 zijn nieuwe wetten, zoals de strafbaarstelling van *doxing* (artikel 285c Sr) en de Wet Versterking Strafrechtelijke Aanpak Bedreiging, opgenomen. Deze bieden duidelijkheid en handvatten voor het aanpakken van digitale intimidatie.
3. *Procesverbeteringen:*
    - Het protocol van 2025 benadrukt een uniforme, centraal geregisseerde aanpak waarbij slachtoffers niet zelf verantwoordelijk zijn voor het bepalen van vervolgstappen. Dit voorkomt persoonlijke druk en waarborgt consistentie.
    - In het nieuwe protocol worden incidenten concreet beoordeeld aan de hand van vastgestelde criteria, wat leidt tot objectievere besluitvorming.
4. *Preventie en nazorg:*
    - Het 2025-protocol biedt meer aandacht voor preventie via trainingen en beveiliging van digitale middelen.
    - Nazorg is uitgebreid met psychosociale ondersteuning en hulp bij juridische stappen.
5. *Implementatie en evaluatie:*
    - Het nieuwe protocol bevat een tweejaarlijkse evaluatieprocedure om effectiviteit te waarborgen en bij te stellen naar nieuwe risico's. Dit was in 2016 nog niet formeel geregeld.

Doel
Het bestaande agressieprotocol van de gemeente Hilversum actualiseren en versterken. Dit draagt bij aan een veilige werkomgeving voor college- en raadsleden en zorgt ervoor dat de gemeente voldoet aan de nieuwste wet- en regelgeving.

Argumenten
1. *Het protocol is geactualiseerd en sluit aan op actuele maatschappelijke risico's.*
   De samenleving verandert voortdurend en met name digitale dreigingen nemen in aard, frequentie en impact toe. Het protocol speelt hierop in door nieuwe vormen van agressie zoals doxing,

cyberstalking en digitale intimidatie expliciet te benoemen en te koppelen aan passende maatregelen. Hiermee blijft het beleid actueel, relevant en uitvoerbaar in de praktijk.

2. *Een veilige werkomgeving vergroot de bestuurlijke effectiviteit en weerbaarheid.*
   Agressie en intimidatie kunnen het functioneren van politieke ambtsdragers aantasten en leiden tot terughoudendheid, uitval of zelfs vertrek. Door bescherming structureel te organiseren en ondersteuning beschikbaar te stellen, draagt het protocol bij aan een professioneel en veilig bestuursklimaat. Uit de (Monitor Integriteit en Veiligheid 2022 (PDF))blijkt dat adequate ondersteuning bijdraagt aan het welzijn en de taakuitvoering van ambtsdragers.

3. *De gemeente voldoet hiermee aan wettelijke verplichtingen en bestuurlijke richtlijnen.*
   Recente wetswijzigingen, zoals de Wet Versterking Strafrechtelijke Aanpak Bedreiging en de strafbaarstelling van doxing (artikel 285c Sr), verplichten gemeenten tot actief optreden bij agressie tegen politieke ambtsdragers. Dit geactualiseerde protocol geeft hieraan invulling en sluit aan op landelijke richtlijnen, zoals die van het Netwerk Weerbaar Bestuur en de VNG. Daarmee borgt de gemeente zowel juridische naleving als bestuurlijke zorgplicht.

Kanttekeningen

1. Bekendheid met het protocol vereist blijvende aandacht.
Een belangrijke uitdaging ligt in het goed onder de aandacht brengen van het protocol. Het is van belang dat politieke ambtsdragers, zoals raadsleden, weten welke mogelijkheden er zijn om ondersteuning te vragen wanneer zij te maken krijgen met bijvoorbeeld bedreigingen of intimidatie. Heldere en herhaalde communicatie helpt om de toepasbaarheid en toegankelijkheid van het protocol te vergroten.

Financiën, middelen & capaciteit

De implementatie van het geactualiseerde agressieprotocol worden met bestaande middelen en capaciteit uitgevoerd.

Uitvoering

Na vaststellen van het agressieprotocol door de gemeenteraad op 15 oktober 2025, wordt in het vierde kwartaal een implementatietraject gestart onder regie van de griffie en de coördinator Veilige Publieke Taak. Dit traject bestaat uit de volgende acties:

1. In samenwerking met HR wordt een training ontwikkeld en uitgerold voor college- en raadsleden, gericht op het vergroten van digitale weerbaarheid en het herkennen van online dreigingen.
2. In samenwerking met functioneel beheer worden monitoringtools geselecteerd en geïmplementeerd voor het digitaal beschermen van de communicatiekanalen van college- en raadsleden.
3. Het agressieprotocol wordt geagendeerd binnen de lokale driehoek, met als doel de opvolging van (digitale) agressie-incidenten te versterken en de afstemming met politie en justitie te verbeteren.
4. In samenwerking met de afdeling communicatie wordt een strategisch communicatieplan opgesteld om het agressieprotocol intern en extern onder de aandacht te brengen, met voorlichting voor ambtsdragers en publiekscommunicatie.
5. Een evaluatiecyclus wordt ingepland om elke twee jaar – in het najaar - het agressieprotocol te evalueren en actualiseren.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

16 september 2025
de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Geactualiseerde Protocol Agressie tegen college-, raads- en commissieleden van de gemeente Hilversum